

Český neKras 2024

23. března 2024, Tetín, salonek kulturního domu, od 16:00, sraz 30 min před zahájením

Nové poznatky ve výzkumu zvětrávání pískovců a vzniku nekrasových dutin/jeskyní (20 min)

Michal Filippi, *Geologický ústav AV ČR*

Jiří Bruthans, *Geologický ústav AV ČR, ZO ČSS 1-05 Geospeleos*

V posledních letech došlo k určitému pokroku ve znalostech týkajících se zvětrávání pískovců (a jiných granulárně se rozpadajících hornin). Tyto poznatky mění i pohled na vznik některých nekrasových skalních dutin, převisů a jeskyní. Výsledky studií byly publikovány v zahraničních odborných časopisech a tak nemusejí být pro běžného zájemce o tato témata snadno přístupné. Přednáška proto shrne nejzajímavější informace a souvislosti těchto studií a přístupnou formou je představí zájemcům o nekrasové dutinami a jeskyněmi oplývající terény.

Jesenické rozsedliny ve stínu inkvizice (20 min)

Tereza Staňková, *ZO ČSS 7-01 Orcus a Ostravská univerzita*

Ve speleologicky dosud téměř nedotčené krajině Hrubého Jeseníku, v labyrintu skalních stěn, tahových trhlin, blokovišť a unikátních ekosystémů otevírají nově identifikované skalní sesuvy vstupy do podzemí. Sesuvy zde postihují pestrou paletu metamorfovaných hornin, od ortorul na Kutišti v údolí Hučavy, přes biotitickou rulu na západním svahu Břidličné hory až k fylonitům na severním svahu Malého Klínu. A právě v těchto horských partiích Hrubého Jeseníku bylo v roce 2023 objeveno celkem 11 nekrasových jeskyní. Ty jsou směsicí rozsedlin a nakupených skalních bloků. Nejdelší z nich, složitý systém Poslední úkryt-Marinina, dosahuje délky 109 m. Tyto nové objevy nabízejí nejen dramaticčnost úzkých chodeb plných sutě, ale i překvapení v podobě speleotém. S odkazem na inkviziční procesy v sedmnáctém století byly jeskyně pojmenovány po některých jejich aktérech.

Rozsedlinové jeskyně na Kladensku (20 min)

Josef Loh, *ZO ČSS 1-05 Geospeleos*

Prezentace navazuje na výzkum Stanice mladých ochránců přírody při SOU Poldi SONP Kladno, uskutečněný v 80. a 90. letech pod vedením Milana Hlásenského. V blízkosti Libušína byly nalezeny a zdokumentovány rozsedlinové (trhlinové) jeskyně propastovitého charakteru, které se vytvořily v křídových opukách bělohorského souvrství.

Podzemí Šluknovska a Lužických hor (45 min)

Přemysl Brzák, *ZO Českého svazu ochrany přírody Netopýr Varnsdorf*

Pestrost zdejších podzemních prostor na příkladech: pseudokrasové jeskyně na Milštejně, selské studny v Mikulášovicích, podzemní náhony u Naděje, podzemní pivovar Lemberk a niklový důl v Rožanech.